

Пошук фінансування для соціального підприємства

Питання до обговорення

1. Правові форми діяльності соціальних підприємств.
2. Реєстрація соціального підприємства.
3. Джерела фінансування соціального підприємства.

Організаційно-правові форми для здійснення соціального підприємництва в Україні:

Доходи (прибутки) / їх частини
НЕ будуть розподілятися

Неприбуткові організації

- Громадські організації
- Благодійні організації
- Релігійні організації
- ОСББ, ЖБК, с/г обслуговуючі кооперативи
- Інші неприбуткові організації

Доходи (прибутки) / їх частини
планується розподіляти

СПД та приватні особи

- Юридичні особи
 - Загальна система
 - Спрощена система
 - Підприємства та організації, засновані громадянськими організаціями інвалідів
- ФОП
 - Загальна система
 - Єдиний податок
 - Незалежна професійна діяльність
- Спільна діяльність

Некомерційна (неприбуткова) організація

організація, яка не ставить за головну мету своєї діяльності отримання прибутку.

- Некомерційна організація здатна проводити підприємницьку діяльність тільки тоді, коли вона служить досягненню цілей, заради яких організацію створили.

Організаційно-правова форма

ГОСПОДАРЮВАННЯ — форма здійснювання господарської (зокрема підприємницької) діяльності з відповідною правовою основою, яка визначає характер відносин між засновниками (учасниками), режим майнової відповідальності по зобов'язаннях підприємства (організації), порядок створення, реорганізації, ліквідації, управління, розподілу одержаних прибутків, можливі джерела фінансування діяльності тощо.

Благодійна організація

- юридична особа приватного права, установчі документи якої визначають благодійну діяльність в одній чи кількох сферах, визначених Законом України «Про благодійництво та благодійні організації».
- Благодійна організація розробляє власну благодійну програму, яка є комплексом благодійних заходів, спрямованих на вирішення завдань, що відповідають статутним цілям організації.
- **Благодійність (доброчинність)** – безкорисливе надання допомоги тим, хто потребує і при цьому не пов'язаний з благодійником.

Вибір типу БО залежить від специфіки її діяльності та поставленої мети:

- **Благодійне товариство.** Цей різновид організації спрямований на допомогу і підтримку певних груп осіб, соціальні заходи або вирішення певних проблем. Вона може займатися благодійністю в певних сферах, таких як медицина, освіта, соціальна допомога, тощо.
- **Благодійна установа.** Створюється для забезпечення довгострокової благодійної діяльності або підтримки конкретних проектів і програм.
- **Благодійний фонд.** Фонд є юридичною особою, яка формується за рахунок благодійних внесків громадян або підприємств з метою забезпечення соціальної, гуманітарної, медичної та іншої допомоги.

Громадське об'єднання

- за українським законодавством, добровільне об'єднання фізичних осіб та/або юридичних осіб приватного права для здійснення та захисту прав і свобод, задоволення суспільних, зокрема економічних, соціальних, культурних, екологічних та інших інтересів. Громадське об'єднання за організаційно-правовою формою може бути громадською організацією або громадською спілкою.
- **Громадська спілка** – громадське об'єднання, засновниками якого є юридичні особи приватного права, а членами (учасниками) можуть бути юридичні особи приватного права та фізичні особи.
- **Громадська організація (ГО)** – об'єднання громадян, яке створюють для спільної реалізації спільних інтересів (культурних, економічних, вікових, гендерних, регіональних, релігійних, професійних, соціальних тощо). Засновниками та членами (учасниками) ГО є фізичні особи.

БЛАГОДІЙНИЙ ФОНД	ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ
БФ здійснює благодійницьку діяльність (акумулює благодійні пожертви та адресно їх розподіляє у вигляді допомоги).	ГО захищає права і свободи, задовольняє суспільні, зокрема економічні, соціальні, культурні, екологічні, та інші інтереси.
Для реєстрації БФ достатньо однієї особи.	Для реєстрації ГО потрібно щонайменше дві особи.
Засновниками БО можуть бути фізичні та юридичні особи приватного права.	Засновниками ГО можуть бути громадяни України, іноземці та особи без громадянства, які перебувають в Україні на законних підставах і які досягли 18 років.
Розмір адміністративних витрат БО не може перевищувати 20% доходу цієї організації у поточному році.	Всі кошти або майно, які отримує ГО, мають використовуватись виключно на цілі, визначені в статуті цієї організації (і засоби їх досягнення).
Метою БО не може бути одержання і розподіл прибутку серед засновників, членів органів управління, інших пов'язаних з ними осіб, а також серед працівників таких організацій.	Доходи або майно (активи) ГО не підлягають розподілу між його членами (учасниками) і не можуть використовуватися для вигоди будь-якого окремого члена (учасника) або посадових осіб ГО (крім оплати їх праці та відрахувань на соціальні заходи).
БФ створюється у формі юридичної особи.	ГО може бути створена без статусу юридичної особи або з таким.
БФ може фінансувати тільки ті проєкти, послуги та роботи, які мають адресне призначення.	ГО може фінансувати будь-які проєкти (будівництво, закупівля товарів), замовляти послуги та роботи, якщо ці проєкти знаходяться у сфері діяльності ГО.

Товариство з обмеженою відповідальністю (скорочено «ТОВ» або «ТзОВ») — організація, суб'єкт господарювання, статутний капітал якої поділений на частки, розмір яких встановлює статут товариства. Товариство з обмеженою відповідальністю є різновидом господарських товариств.

Фізична особа - підприємець (ФОП) — фізична особа, яка реалізує свою здатність до праці через самостійну, на власний ризик діяльність з метою отримання прибутку.

Основні юридичні кроки при створенні соціального підприємства

1.Вибір організаційно-правової форми	Рішення про форму підприємства: ГО, БО, ТОВ, ФОП або інше.
2.Реєстрація підприємства	Підготовка документів, офіційна реєстрація в органах влади, отримання свідоцтва про реєстрацію; юридичної адреси
3. Ліцензії та дозволи	Підприємство повинно отримати всі необхідні дозволи на ведення діяльності.
4. Розробка статуту	Створення документу, що регулює внутрішню діяльність підприємства.

Види фінансування соціальних підприємств

Джерело фінансування	Опис
Соціальні інвестори	Інвестори, зацікавлені у соціальних змінах, готові вкладати кошти у соціальні ініціативи. Приклади: Акціонерний капітал (Інвестор купує частку в соціальному підприємстві, надаючи йому кошти для зростання та розвитку в обмін на частку в майбутніх прибутках та вплив на управління); боргові інвестиції (соціальні позики) – інвестор надає соціальному підприємству позику на певних умовах (відсоткова ставка, термін повернення), часто такі позики мають пільгові умови порівняно з комерційними кредитами.
Гранти та субсидії	Програми фінансування, що надаються урядами, фондами та міжнародними організаціями.
Краудфандинг	Збір коштів від великої кількості людей через платформи на кшталт Kickstarter.
Власні кошти	Фінансування з особистих заощаджень або через позики друзів.
Банківські кредити та фінансові інструменти	Цільовий кредит; кредитна лінія для поповнення обігових коштів; лізинг обладнання для стартапу; факторинг для соціального підприємства, що працює з державними замовленнями; мікрокредитування для започаткування соціального бізнесу; соціальні облігації (Social Impact Bonds); гарантійні програми
Доходи від власної діяльності	Продаж товарів, вироблених із соціальною метою; надання послуг із соціальним впливом; Моделі "Купи один товар/послугу – допоможи іншому"; платформи та маркетплейси для соціальних товарів та послуг

Види фінансування соціальних підприємств

Джерело фінансування	Опис
Благодійні внески та пожертви	Від фізичних осіб: регулярні щомісячні внески або одноразові пожертви; пожертви через онлайн-платформи; залишки коштів на рахунках (клієнти при оплаті товарів або послуг соціального підприємства можуть запропонувати заокруглити суму та перерахувати залишок як пожертву); пожертви у вигляді товарів або послуг. Від підприємств: внески від бізнесу (корпоративна соціальна відповідальність); благодійні партнерства; відсоток від продажів; Програми відповідності пожертвам працівників (компанії можуть подвоювати або збільшувати пожертви, які роблять їхні працівники на підтримку обраних некомерційних організацій або соціальних підприємств); компанії можуть безкоштовно надавати соціальному підприємству свої професійні послуги (юридичні, бухгалтерські, маркетингові тощо).
Державна підтримка	

Стратегії для успішного пошуку фінансування

- Чітко сформулюйте свою соціальну місію та вимірюваний соціальний вплив – інвестори та донори хочуть розуміти, яку саме соціальну проблему ви вирішуєте та яких результатів досягаєте.
- 2. Розробіть надійний бізнес-план, покажіть фінансову стійкість та потенціал для зростання вашого підприємства.
- 3. Підготуйте якісні презентаційні матеріали: створіть презентацію, брошури, відео, які чітко та переконливо розповідають про ваш проєкт.
- 4. Налагоджуйте контакти та будуйте мережу. Беріть участь у заходах для соціальних підприємців, спілкуйтеся з інвесторами, донорами та іншими зацікавленими сторонами.
- 5. Будьте наполегливими та терплячими. Пошук фінансування може зайняти багато часу та зусиль.
- 6. Розгляньте різні джерела фінансування. Не покладайтесь лише на одне джерело. Диверсифікація фінансування робить підприємство більш стійким.
- 7. Будьте прозорими та підзвітними. Регулярно звітуйте про використання коштів та досягнутий соціальний вплив.